

NATIONALE ONDERWIJS WEEK

Partners, vrienden en ambassadeurs van de
Nationale Onderwijsweek aan het woord

VERNIEUWEN: SCHOLEN, SCHUREN EN SCHAVEN

Een perspectief op een goede toekomst voor ieder kind. Het kán. Uncommon Schools in achterstandswijken in Amerika behalen al jaren opmerkelijke uitstroomresultaten. De CED-Groep omarmt het concept en is gestart met Goud Onderwijs. Hoe gaat dat?

DOOR MYRA VAN KOPPENHAGEN

Never change a winning formula: met die uitdaging zijn zeven basisscholen ingestapt op onderwijsvernieuwingstraject Goud Onderwijs. Kort gezegd draait het succes allemaal om excellent onderwijs. Om dit excellente onderwijs te kunnen geven, is focus nodig. Dit zie je dan ook terug in de drie pijlers van Goud Onderwijs. Een effectieve schoolorganisatie, een sterk curriculum en een positieve schoolcultuur: op alle lagen van de organisatie is de invloed van deze drie pijlers enorm, weten inmiddels de scholen die deelnemen aan de pilot. Is het bij de implementatie van Goud Onderwijs gelukt om niet aan de stoelpoten van dit concept te zagen? Nederland heeft immers een heel andere cultuur dan Amerika, het onderwijs is hier anders georganiseerd en er is krapte op de Nederlandse arbeidsmarkt. Wat geeft dit voor uitdagingen? Goud-projectleider Sonja Deutz deelt de inzichten die zij heeft opgedaan na het eerste pilotjaar van Goud Onderwijs.

Nieuwe rollen waarmaken

Een verandering met impact: vijf sleutelrollen zorgen ervoor dat een volledige focus op leren mogelijk is. Allereerst de focusleerkracht: deze doet niets anders dan excellent onderwijs geven. Verder hebben Goud-scholen een tweekoppige directie. De inhoudelijk schoolleider bemoeit zich alleen met onderwijszaken en steekt alle tijd in het coachen van de leerkrachten. Overige zaken liggen op het bord van de operationeel schoolleider. Een soortgelijke splitsing is gemaakt tussen de intern begeleider en de nieuwe rol van leerlingdecaan. De intern begeleider gaat over leerproblemen en wat daaruit voortvloeit. De decaan houdt zich bezig met gedrag, en dan met name preventief. De ultieme focus. Het bemensen van de rollen was op sommige scholen uitdagend, gezien de huidige arbeidsmarkt. Daardoor duurde het op sommige scholen iets langer om de voordelen van het concept te ervaren. Sonja vertelt: "Iedereen moet écht zijn rol innemen. Dan is het goed als de rol helemaal helder is. Dat bleek in de praktijk om meer afstemming te vragen dan we vooraf hadden

ingeschat. De krapte op de arbeidsmarkt blijft een zorg. Toch merken we dat scholen en besturen voor kwaliteit gaan. Liever één goede leerkracht dan drie die het eigenlijk niet in zich hebben. Dat is krachtig kiezen en staan voor het concept. Ook als het moeilijk is. Ook als er een coronapandemie is. Ook als er weerstand is. Daar word ik heel blij van. Door de focus op de lesinhoud zijn onderwijsprofessionals weer echt bezig met hun vak. We verwachten dat hierdoor het verloop op Goud-scholen sterk zal dalen. Waar kun je je nu zo volledig bezighouden met lesgeven en groeien?"

Cultuuromslag

Eén van de pijlers van het onderwijsvernieuwingstraject is een positieve schoolcultuur. Goud-scholen maken duidelijke afspraken over gedragsverwachtingen van hun leerlingen en leven die consequent na. Goede gewoontes en duidelijke routines zorgen voor rust en focus. "Dat zien we inmiddels ook terug, bijvoorbeeld in minder gedragsincidenten en meer effectieve leertijd. Om dit te bereiken wordt er heel wat van een onderwijsteam verwacht," zegt Sonja. "Natuurlijk zijn we weerstand tegengekomen. Logisch, dat hoort bij veranderen. Waar nodig hebben onze adviseurs extra aandacht besteed aan de teamcultuur. Je bent met z'n allen eigenaar van het concept. Dus dan is het belangrijk dat iedereen ook echt bij een geplande bijeenkomst aanwezig is, of een stuk heeft gelezen zoals is afgesproken. Sommige leerkrachten hebben moeite met de strakke routines die horen bij Goud Onderwijs. Anderen vinden het niet fijn om feedback te krijgen. De inhoudelijk schoolleider heeft hier een belangrijke motiverende rol in, door iedere keer weer te laten zien welk gedrag en resultaten het gaat geven. Onze adviseur coacht op zijn beurt de inhoudelijk schoolleider. Iedere rol draagt het traject. We kwamen erachter dat dit een niet te onderschatten onderdeel is. Nu kunnen we onze begeleiding steeds beter afstemmen op de behoefte van de school."

Veranderen? Het is al zo druk

Bij excellent onderwijs hoort een goede lesvoorbereiding. Hoe vindt een drukbezette leerkracht de tijd om die lesvoorbereiding ook echt te doen?

"Goede gewoontes en duidelijke routines zorgen voor rust en focus"

Het is de bedoeling dat de inhoudelijk schoolleider iedere week een les bezoekt en samen met de leerkracht wekelijks in databijeenkomsten bekijkt: wat zijn de doelen, welke heb je wel en niet behaald? "Op sommige scholen heeft dat in het begin wel wat overredingskracht gekost," weet Sonja van de adviseurs. "En begrijpelijk ook. Het is normaal bij veranderen dat het in het begin knelt. Maar als iedereen echt zijn rol inneemt, dan werpt het zijn vruchten af. Daarom is het zo belangrijk dat het bestuur de schoolleiders steunt. En de schoolleiders op hun beurt het team. En ja, in het begin kost het tijd. Maar daarna gaat het opleveren: je ziet leerkrachten groeien in hun onderwijskwaliteit. En wat heel leuk is: normaal is het al veel als de directeur twee keer per jaar in je les komt kijken. Maar nu worden leerkrachten echt gezien. Dat betekent ook dat ze veel complimenten krijgen en dat werkt enorm motiverend. We hebben natuurlijk gekeken hoe we leerkrachten kunnen helpen. Zo werkt een ellenlange handleiding in Amerika blijkbaar prima, maar voor onze leerkrachten zeker niet. Dus investeerden we in structuur en het overzichtelijk aanbieden van alle informatie. Zo blijven we scholen, schuren en schaven. En de pijlers: die blijven de onbetwiste basis. Een effectieve schoolorganisatie, een sterk curriculum en een positieve schoolcultuur."

Meer weten over Goud Onderwijs?

Meld je dan aan voor het webinar op maandag 3 oktober om 15:00 uur via <https://www.cedgroep.nl/actueel/agenda/webinar-goud-onderwijs>